

VARAUTUMISOPAS

Todennäköiset häiriötilanteet Kuohijoella sekä tilanteisiin varautuminen

Sisällysluettelo

A.	Sähkökatkot - Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin	4
1)	Käyttöveden ja juomaveden saanti	4
	Välittömät toimenpiteet	4
	Pidemmän aikavälin ratkaisut	4
2)	Peseytymismahdollisuudet ilman sähköä	4
	Käytännölliset ratkaisut	4
3)	Pakastimen ja jääkaapin toimimattomuus	4
	Pakastin	4
	Ruokavara	4
4)	Lämpimän ruoan valmistus ilman sähköliettä	4
	Toimivimmat vaihtoehdot	4
	Varautuminen	4
5)	Asunnon lämmitys, kun päälämmitystapa on sähköllä	5
	Maaseudulla toimivin ratkaisu	5
	Lyhyen aikavälin ratkaisut	5
6)	Sähköakkujen lataaminen (kännykkä, tietokone, sähköauto)	5
	Pienlaitteet (matkapuhelimet, kannettavat tietokoneet, taskulamput)	5
	Sähköauto	5
	Aggregaatti muille laitteille kuin sähköautolle	5
7)	Matkapuhelinverkon toiminnan rajoittuminen	5
	Varautuminen	5
B.	Myrskyt - Varautuminen voimakkaisiin myrskyihin	6
1)	Sähkökatkot	6
	Varautumistoimenpiteet: Katso kappale ”A. Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin”	6
2)	Vauriot pihapiirissä	6
	Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyä	6
	Myrskyn aikana	6
	Myrskyn jälkeen	6
3)	Vauriot rantarakennuksille ja veneille	7
	Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyä	7
	Myrskyn aikana	7
	Myrskyn jälkeen	7

4) Mökkitielle tai yksityiselle tielle kaatuneet puut	7
Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä	7
Myrskyn aikana	8
Myrskyn jälkeen	8
5) Tapaturma itselle	8
Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä	8
Myrskyn aikana	8
Jos tapaturma sattuu - Toiminta	8
C. Varautuminen kännykkäverkon toimintakatkoihin	9
1) Viestintä ei toimi	9
Ennen häiriötä – varautuminen	9
Häiriön aikana – toiminta	9
Jos tarvitset apua eikä verkkoa ole - toiminta	9
2) Tiedotteita ei voi vastaanottaa	9
Ennen häiriötä – varautuminen	10
Häiriön aikana – toiminta	10
Jos tarvitset viranomaistietoa eikä mikään toimi	10
D. Varautuminen talven häiriötilanteisiin - Runsas lumi, pitkä pakkasjakso ja heikot jäät	10
1) Mökkitie, yksityistie tai alemman tieverkon tie ei ole aurattu tai hiekoitettu	10
Ennen talvikautta – varautuminen	10
Häiriön aikana – toiminta	10
Jos tarvitset apua - toiminta	10
2) Lumen paino tai sulamisvesi	11
Ennen talvea – varautuminen	11
Häiriön aikana – toiminta	11
Jos vahinko tapahtuu - toiminta	11
3) Vesijohto tai viemäri jäätyy	11
Ennen talvea – varautuminen	11
Häiriön aikana – toiminta	11
Jos putki rikkoutuu - toiminta	11
4) Järven jäät ovat heikkoja poikkeuksellisista paikoista	12
Ennen jäälle menoa – varautuminen	12
Häiriön aikana – toiminta	12
Jos joku toinen henkilö putoaa jäihin - toiminta	12

A. Sähkökatkot - Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin

Maaseudulla pitkät sähkökatkot ovat erittäin todennäköinen riski. Varautuminen tulee suunnitella omien olosuhteiden mukaisesti. Seuraavassa muutamia käytännön toimenpiteitä.

1) Käyttöveden ja juomaveden saanti

Kun kaivovesi pumpataan taloon sähköpumpulla, sähkökatko pysäyttää kaivoveden tulon kokonaan.

Välittömät toimenpiteet

- **Täytä astiat** heti sähkökatkon alettua, kun säiliössä on vielä painetta: ämpärit, kanisterit, kattilat, astiat WC:n huuhteluvedelle.

* Juomavesivara: Pidä aina varalla 20–40 litraa juomavettä kanistereissa (vaihda 6 kk välein)

* Huuhteluvesivara: 60–100 litraa käyttö-/huuhteluvettä (esim. sadevesitynnyri, varakanisterit)

Pidemmän aikavälin ratkaisut

- **Käsipumppu omalle kaivolle.** Varautuminen: Tieto käsipumppukaivon sijainnista.
- **12 V uppopumppu + akku.** Riittää veden nostoon kaivosta ämpäriin.
- **Aggregaatti.** 2–3 kW riittää kaivopumpulle (huomioi käynnistysvirta).

2) Peseytymismahdollisuudet ilman sähköä

Kun peseytymisveden lämmitys toimii sähköllä (lämmivesivaraaja), vaihtoehdot ovat rajalliset.

Käytännölliset ratkaisut

- **Pesuveden lämmitys kaasulla:** Kaasukeitin, kaasugrilli + kattila.
- **Sauna:** Puulämmitteinen vesipata. Myös puulämmitteisessä kiukaassa voi olla veden lämmitys.
- **Kosteat pyyhkeet:** Lämmitetty vesi + pesulaput. Varautuminen: Pesulaput.

3) Pakastimen ja jääkaapin toimimattomuus

Pakastin

- Lähes täysi pakastin pysyy kylmänä 24–48 h, kun ovea ei avata.
- Lisätoimet: - Pakastimen voi peittää peitoilla (ylikuumentamista ei tapahdu ilman sähköä).
- Pakastimen sisällön voi siirtää ulos talvella, jos on pakkasta.
- Aggregaatin käyttö sekä pakastimelle että jääkaapille, ks. kohta 6)

Ruokavara

- Suositus varautumiseen: 72 h (3 vrk) ... 7 vrk kotivara.
- Vaihtoehtoja ruokavaraksi: Säilykkeet (liha, kala, keitot), kuivamuona (pasta, riisi, näkkileipä), valmisateriat, jotka voidaan lämmittää kaasulla, pähkinät, kuivatut hedelmät.

4) Lämpimän ruoan valmistus ilman sähköliettä

Toimivimmat vaihtoehdot

- **Kaasukeitin**, voi olla 2–3 poltinta
- **Trangia**, toimii sprillä tai kaasulla
- **Puuliesi / kamiina**, löytyy vanhemmista, mutta myös uudemmista asunnoista
- **Grilli**, joko hiili- tai kaasugrilli

Varautuminen

- Riittävä määrä polttoainetta (kaasupulloja, spriitä, polttopuita)
- Tulitikut ja sytyttimet vedenpitävässä rasiassa

5) Asunnon lämmitys, kun päälämmitystapa on sähköllä

Tämä on erityisesti maaseudulla kriittinen tilanne talviaikaan.

Maaseudulla toimivin ratkaisu

- **Puulämmitys:** Varaava takka, kamiina, pönttöuuni, leivinuuni
- HUOM! Aloita täysin kylmän tulisijan lämmitys pienillä polttomäärillä vaurioiden välttämiseksi. Jos talossa ei ole puulämmitystä, esim. varaavan takan asentamista olisi hyvä harkita.

Lyhyen aikavälin ratkaisut

- **Kaasulämmitin.** HUOM! Vain hyvin tuuletetussa tilassa!
- **Retkilämmitin.** Huomioi turvallinen käyttö.
- **Lämpöeristys:** - Sulje huoneita, joissa ei ole vesijohtoja.
- Peitä ovien ja ikkunoiden raot tarpeen mukaan.
- **Aggregaatin käyttö sähkölämmittimille,** ks. kohta 6)
- **Aggregaatin käyttö ilmalämpöpumpulla** lämmittämiseen, ks. kohta 6)
- **Huomioi aina tulipalovaara** tulisijojen ja lisälämmittimien käytössä!
- **Varautuminen:** Makuupussit ja villavaatteet on saatavilla ja otettavissa käyttöön.

6) Sähköakkujen lataaminen (kännykkä, tietokone, sähköauto)

Pienlaitteet (matkapuhelimet, kannettavat tietokoneet, taskulamput)

- **Varavirtalähde** (Powerbank). Teho voi olla 20 000–40 000 mAh (Esimerkiksi: [Varavirtalähde Intenso PD20000 Powerbank 20000 mAh | tokmanni.fi](#)), **12 V auton, veneen tai vapaa-ajan akku** + USB-adapteri esim. puhelimelle.
- **Aurinkopaneeli.** Esimerkiksi 20–100 W retkipaneeli USB-liitännöillä.
- **Varautuminen:** Vähintään yksi taskulamppu, jossa täydet akut tai patterit, varavirtalähde.

Sähköauto

- **Varautuminen:** Lataa auton akku kotona aina 80% asti, kun sähkön jakelu on normaalia.
- Sähköauto voi toimia varavoimana pienlaitteille: 12V pistorasia>invertteri 230V max 150–300W
Älä tyhjennä auton akkua sähkökatkon aikana alle 20 %, jotta auto pysyy käyttökelpoisena.
- Aggregaatin käyttö sähköauton akun lataamiseen: Vaatii invertteriaggregaatin. Hidas lataus.

Aggregaatti muille laitteille kuin sähköautolle

- 230V 2–3 kW riittää jääkaapille, pakastimelle, kaivovesipumpulle (huomioi käynnistysvirta)
- Käyttö välikaapeleilla. **Sähkökeskuksiin kytkennät saa tehdä vain valtuutettu sähköasentaja.**

7) Matkapuhelinverkon toiminnan rajoittuminen

Pitkissä sähkökatkoissa kännykkäverkon tukiasemien akut kestävät 2–6 tuntia.

Varautuminen

- **Lataa oma puhelin** täyteen heti katkon alussa esimerkiksi varavirtalähteestä
- Pidä **puhelin virransäätötilassa**
- Hanki **varaviestintälaitte**, esim. **FM-radio paristoilla** ja/tai veivillä (Esimerkiksi: [Atom hätäradio valolla ja varavirtalähteellä](#))
- **Tiedotukset FM-radiosta tulee YLE Radio Suomi -kanavalta. Kuohijoella kuuluu parhaiten YLE Radio Suomi (Tampere) taajuudella 99,5 MHz.**

B. Myrskyt - Varautuminen voimakkaisiin myrskyihin

Myrskyt ovat maaseudulla tilanne, joka voi aiheuttaa **samanaikaisesti** vahinkoja rakennuksille, teille, sähkölinjoille ja ihmisille. Varautumisen lähtökohtana maaseudulla on todelliset olosuhteet, eli pitkät etäisyydet, palvelut kaukana, kylän omatoimisuus ja viiveet viranomaisavussa.

1) Sähkökatkot

Varautumistoimenpiteet: Katso kappale ”A. Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin”

2) Vauriot pihapiirissä

Vahingot pihapiirissä ovat yleisiä myrskyvahinkoja. Vaurioita voi tulla esimerkiksi rakennuksiin ja autoihin. Sähkökatkojen lisäksi myrsky aiheuttaa henkilövahinkoja sekä vesivahinkoja.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Puut ja kasvillisuus

- Poista tai lyhennä puut, jotka voivat kaatua talon, autotallin tai sähkölinjojen päälle.
- Karsi oksat, jotka voivat osua ikkunoihin tai kattoon.
- Tarkista erityisesti lahot koivut ja kuuset, jotka kaatuvat helpoiten.

Rakennukset

- Tarkista katto: korjaa löysät pellit, huonot ruuvit, irtoavat tiilet.
- Puhdista rännit ja syöksytorvet säännöllisesti, jotta sadevesi ei tulvi rakenteisiin.
- Varmista, että ilmanvaihtohormit ja piiput ovat tukevasti kiinni ja niiden kattoliitokset tiiviit.

Irtotavara

- Kiinnitä tai siirrä suojaan yleisimmät “lentävät esineet”, jotka aiheuttavat vahinkoja:
 - roska-astiat
 - tikkaat ja puutarhakalusteet
 - trampoliinit ja lasten lelut
 - grillit ja grillauspaikat varusteet, suojapeitteet

Ajoneuvot ja koneet

- Pysäköi auto ja traktori rakennusten suojaiselle puolelle.
- Älä jätä autoa suuren puun alle.

Myrskyn aikana

- Älä mene ulos tarkistamaan mitään.
- Pysy poissa ikkunoiden läheltä.
- Sammuta tarpeettomat sähkölaitteet ukkosen varalta.
- Jos kuulet rakenteiden pauketta, siirry talon keskiosiin.
- **Hätätilanteessa soita 112**

Myrskyn jälkeen

- Tarkista katto, sadevesirännit, seinät ja piharakenteet.
- Dokumentoi vahingot valokuvin ennen korjaamista.
- Poista kaatuneet puut, irronneet oksat ja roskat. HUOM! Sähkölinjat.
- Tarkista, ettei puita ole jäänyt vaarallisesti nojaamaan - **älä koske sähkölinjoihin nojaaviin puihin.**

3) Vauriot rantarakennuksille ja veneille

Rantarakennukset ja veneet ovat erityisen alttiita aallokon iskuille, tuulen nostattamalle vedelle sekä irtoavien esineiden törmäyksille.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Veneet

- Nosta vene riittävän ylös rannasta.
- Jos vene jää veteen:
 - käytä kahta ristikkäistä köyttä
 - lisää joustimet
 - käytä paksuja köysiä (8–12 mm)
 - poista kaikki irtotavarat veneestä
- Tarkista, ettei vene pääse hakkaamaan laituria vasten.

Laiturit

- Tarkista ponttonien ja ketjujen kiinnitykset.
- Poista laiturilta kaikki irtotavarat.
- Tarkista, ettei laiturin alle ole kertynyt ajopuita.

Rantarakennukset

- Sulje ja lukitse ovet ja ikkunat.
- Tarkista katto ja räystäät.
- Nosta arvokkaat tavarat rannassa korkeammalle tulvariskin varalta.

Myrskyn aikana

- Älä mene rantaan! Ranta on myrskyllä liukas, pimeä ja vaarallinen ympäristö.
- Älä yritä pelastaa irtoavaa venettä myrskyn aikana.
- **Hätätilanteessa soita 112**

Myrskyn jälkeen

- Tarkista veneen kiinnitykset ja mahdolliset vuotovedet.
- Tarkista laiturin rakenteet ja ponttonien kunto.
- Poista ajopuut ja roskat.
- Dokumentoi vahingot vakuutusta varten.

4) Mökkitielle tai yksityiselle tielle kaatuneet puut

Kaatuneet puut ovat maaseudulla yksi suurimmista myrskyriskeistä, koska ne voivat estää ambulanssin pääsyn kohteeseen, ne voivat katkaista sähköt ja ne voivat aiheuttaa vakavia tapaturmia.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Moottorisaha ja varusteet - Varautuminen

- Huolla sahan teräketju, tarkista teräketjuöljyn ja polttoaineen määrä.
- Pidä suojarusteet valmiina: kypärä, kuulosuojaimet, viiltosuojahousut, turvakengät, hanskat.

Tieympäristö

- Poista lahot ja kallistuneet puut tien varrelta.
- Merkitse tien reunat heijastavilla kepeillä talvea varten.
- Selvitä, kuka vastaa tien kunnossapidosta.

Myrskyn aikana

- Älä mene tielle, jos puita kaatuu edelleen.
- Älä sahaa puita, jotka ovat jännityksessä tai nojaavat toisiin puihin.
- **Hätätilanteessa soita 112**

Myrskyn jälkeen

Turvallinen puunpoisto

- Arvioi puun ja sen juurakon jännitykset ennen sahaamista.
- Poista puu pienissä osissa.
- Käytä taljaa tai vinssiä, jos puu on hankalassa asennossa.
- **Jos puu on sähkölinjan päällä, älä koske!** Ilmoita sähköyhtiölle.

Liikkuminen

- Pidä tie vähintään yhteen suuntaan kulkukelpoisena hätätilanteita varten.

5) Tapaturma itselle

Yleisiä myrskyn jälkeisiä tapaturmia aiheuttaa liukastumiset, sahat, kaatuvat puut, lentävät esineet.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Ensiapuvälineet - Varautuminen

- Täydellinen ensiapupakkaus
- Lääkkeet viikon tarpeeseen
- Painesiteet, haavasidokset, sakset
- Termopeite

Viestintä - Varautuminen

- Puhelin ladattuna
- Varavoimalähde (Powerbank)
- Tärkeät numerot paperilla

Työturvallisuus - Varautuminen

- Pidä suojavarusteita valmiina myrskyn jälkeisiin töihin: kypärä, turvakengät, hanskat, otsalamppu

Myrskyn aikana

- Älä mene ulos korjaamaan mitään.
- Vältä puiden ja rakennusten läheisyyttä.
- Pysy sisällä ja seuraa tilannetta 112 -sovelluksesta tai radiosta
- **Hätätilanteessa soita 112**

Jos tapaturma sattuu - Toiminta

Jos loukkaannut yksin

- Pysäytä verenvuoto painesiteellä.
- Pidä itsesi lämpimänä (peitto, takki).
- Yritä siirtyä paikkaan, jossa saat yhteyden. Soita 112 niin, että hätäkeskus näkee sijaintisi.
- Jos mahdollista, siirry tielle tai naapuriiin.

Jos et pysty liikkumaan

- Pysy paikallasi ja suojaa itsesi kylmältä.
- Käytä äänimerkkejä (esim. auton torvi).

C. Varautuminen kännykkäverkon toimintakatkoihin

Kännykkäverkon toimintakatko on maaseudulla **todellisempi riski** kuin kaupungeissa, koska tukiasemia on vähemmän ja varavoima kestää lyhyemmän aikaa. Lisäksi myrskyt, sähkökatkot ja runkolinjavikojen korjausviiveet voivat venyttää katkosta useisiin tunteihin tai jopa päiviin.

1) Viestintä ei toimi

Kun matkapuhelinverkko on alhaalla, et voi soittaa, lähettää viestejä tai käyttää mobiilidataa. Tämä estää kännykän käytön sekä häiriö- että hätätilanteessa.

Ennen häiriötä – varautuminen

- **Tallenna yhteystiedot vaihtoehtoisen viestintävälineen käytölle:**
 - VHF-kyläradion yhteyshenkilö Kuohijoen kyläyhdistyksen kyläturvatiimissä
 - VHF-radion muu käyttäjä (VHF-radion käyttäjä esim. metsästysseurassa tai veneessä)
- **Sovi perheen ja naapurien kanssa varaviestintäsuunnitelma:**
 - Missä tavataan, jos viestintä ei toimi
 - Miten tarkistetaan toisten vointi
- **Pidä puhelin ja varavirtalähteet (powerbankit) ladattuina**
- **Tallenna tärkeät numerot paperille** (ei pelkästään sähköiseen tallennukseen)
- **Hanki paristokäyttöinen tai veivattava FM-radio**

Häiriön aikana – toiminta

- **Kokeile eri operaattoreita**, jos käytössä on useampi SIM tai eSIM
- **Siirry korkeammalle paikalle**, esimerkiksi mäelle, tienristeykseen, peltoaukealle
- **Käynnistä puhelin uudelleen** ja pakota verkon haku
- **Käytä vaihtoehtoisia viestintävälineitä:**
 - VHF-radiot lähialueen yhteyksiin
- **Sovi fyysinen tarkistuskierrös naapurustossa**, jos tilanne pitkittyy

Jos tarvitset apua eikä verkkoa ole - toiminta

- **Siirry paikkaan, jossa verkko yleensä toimii** paremmin
- **Jos kyseessä on hätätilanne:**
 - Käytä VHF-radiota, jos joku kuulee.
 - Hakeudu lähimmälle tielle.
 - Jos olet lähellä Kuohijoen kylätaloa, hakeudu sinne.
 - Mene paikkaan, jossa on ihmisiä tai liikennettä.

2) Tiedotteita ei voi vastaanottaa

Kun puhelinverkko on poikki, **ET SAA:**

- 112-sovelluksen hätätiedotteita
- Säävaroituksia
- Pelastuslaitoksen ilmoituksia
- Sähköyhtiön häiriötietoja
- Kunnan tiedotteita

Ennen häiriötä – varautuminen

- **Hanki paristokäyttöinen tai veivattava FM-radio**
 - YLE Radio Suomi antaa viranomaistiedotteet
- **Tallenna paikalliset radiotaajuudet paperille.** Kuohijoella 99,5 MHz
- **Sovi naapurien kanssa tiedonvaihdosta**
- **Lataa kartat offline-tilaan,** Google Maps, Karttaselain, Maanmittauslaitos
- **Tulosta tärkeät ohjeet:** Hätänumeron 112-ohjeet, ensiapu, varautumislista

Häiriön aikana – toiminta

- **Kuuntele radiota.** FM-radio toimii, vaikka matkapuhelinverkko olisi alhaalla.
- **Seuraa tilannetta naapurien kanssa**
- **Käy tarkistamassa Kuohijoen kylän ilmoitustaulut** kylätalo Veparilla

Jos tarvitset viranomaistietoa eikä mikään toimi

- **Siirry paikkaan, jossa on todennäköisesti ihmisiä tai viranomaisia: Kuohijoen kylätalo.**
 - Pelastuslaitos tai poliisi, jos ovat lähistöllä

D. Varautuminen talven häiriötilanteisiin - Runsas lumi, pitkä pakkasjakso ja heikot jäät

1) Mökkitie, yksityistie tai alemman tieverkon tie ei ole aurattu tai hiekoitettu

Ennen talvikautta – varautuminen

- **Sovi auraus ja hiekoitus etukäteen:** tiehoitokunta, paikallinen yrittäjä, naapuri.
- **Pidä oma kalusto kunnossa:**
 - Lumikola, lumentyönnin, lumilapio
 - Pieni hiekkasäkki tai ämpärillinen hiekoitussoraa
- **Varaa riittävästi polttoainetta** autoa, mönkijää tai traktoria varten.
- **Pidä puhelimessa offline-kartat,** jos joudut etsimään vaihtoehtoja reittiä.
- **Merkitse tien reunat kepeillä,** jotta auraus on tien kohdalla myös lumimyrskyjen jälkeen.

Häiriön aikana – toiminta

- **Älä yritä ajaa pehmeään hankeen,** siinä on riski jäädä jumiin.
- **Käytä hiekoitussoraa,** jos tie on jäinen.
- **Avaa tie käsipelillä vain lyhyiltä matkoilta,** jos se on välttämätöntä.
- **Jos tie on täysin tukossa, priorisoi:**
 - Pidä talossa lämpöä sisällä
 - Suunnittele ruoka- ja vesivaraston käyttö
 - Ota yhteys naapureihin, jos mahdollista
 - **Hätätilanteessa soita 112**

Jos tarvitset apua - toiminta

- Käytä VHF-radiota, jos kännykkä ei toimi.
- Hakeudu jalkaisin lähimmälle auratulle tielle vain, jos se on turvallista.

2) Lumen paino tai sulamisvesi

Ennen talvea – varautuminen

- **Tarkista kattojen kantavuus:** erityisesti varastot, autokatokset, rantarakennukset.
- **Puhdista rännit ja syöksytorvet** syksyllä ennen pakkasia.
- **Varmista, että lumi ei pääse tukkimaan ilmanvaihtoa:** ilmaritilät, hormit.
- **Pidä lumityövälineet helposti saatavilla.**

Häiriön aikana – toiminta

- **Poista lunta katolta**, jos lumi on märkää ja painavaa tai katto alkaa notkua.
- **Tee työ turvallisesti:**
 - Käytä kattotikkaita ja turvaköyttä
 - Älä työskentele yksin
- **Estä sulamisvesien pääsy rakenteisiin:**
 - Poista lumivallit seinän vierestä
 - Ohjaa vedet pois rakennuksesta

Jos vahinko tapahtuu - toiminta

- Dokumentoi valokuvin
- Tee väliaikainen suojaus (pressu, laudoitus)
- Ota yhteys vakuutusyhtiöön

3) Vesijohto tai viemäri jäätyy

Ennen talvea – varautuminen

- **Eristä vesiputket:** erityisesti ulkoseinissä, tuuletetussa alapohjassa, kellarissa.
- **Pidä rakennuksessa peruslämpö päällä** myös poissa ollessa.
- **Tarkista lämpökaapelit** ja niiden toiminta.
- **Pidä varalla** kuumailmapuhallin, puhallinlämmitin tai muut lisälämmittimet

Häiriön aikana – toiminta

- **Jos putki jäätyy:**
 - Sulje päävesihana
 - Lämmitä putkea hitaasti (ei avotulta)
 - Avaa hana, jotta sulava vesi pääsee liikkeelle
- **Jos viemäri jäätyy:**
 - Lämmitä viemärin alkupäätä
 - Käytä lämpökaapelia, jos asennettu
 - Älä kaada kiehuvaa vettä, se voi rikkoa putken

Jos putki rikkoutuu - toiminta

- Sulje vesi heti
- Kerää vuotovesi ämpäreihin
- Tee väliaikainen korjaus (esimerkiksi kumiletku + kiristimet)
- Ota yhteys putkimieheen

4) Järven jäät ovat heikkoja poikkeuksellisista paikoista

Heikkoja kohtia jäähän syntyy erityisesti virtapaikoissa, lähteiden kohdalla, kaislikoissa, laitureiden ja siltojen ympärillä sekä suurissa virtaamissa jään alla.

Ennen jälle menoa – varautuminen

- **Jääpiikit valmiiksi roikkumaan kaulaan**
- **Heittoköysi repussa valmiina toinen pää kiinnitettynä reppuun.**
- **Varavaatteet vesitiiviissä pussissa repussa**
- **Kännykkä suojattuna vesitiiviisti**
- **Tarkista jään paksuus (reiästä jään paksuuden mitalla):**
 - 5 cm → ei turvallinen
 - 10 cm → kävely
 - 15–20 cm → moottorikelkka tai mönkijä
- **Vältä yksin liikkumista**

Häiriön aikana – toiminta

- **Jos epäilet heikkoa jäätä:**
 - Palaa samaa reittiä takaisin
 - Siirry kohti rantaa, jossa jää on yleensä vahvempaa
- **Jos putoat itse jäihin:**
 - **Huuda apua.** Kun auttaja lähestyy, heitä hänelle heittoköysi vetoapua varten.
 - Käytä naskaleita
 - Potki itsesi vaakatasossa jäälle
 - Ryömi kauemmas ennen seisomaan nousemista

Jos joku toinen henkilö putoaa jäihin - toiminta

- **Älä mene itse heikolle jäälle**
- Käytä apuvälineitä:
 - heittoköyttä
 - pitkää keppiä
 - tikapuita
 - suksisauvoja
 - jääkiekkomailaa
- **Soita apua heti, jos verkko toimii**

HÄTÄTILANTEESSA SOITA AINA 112

Asenna kännykkääsi 112-sovellus